Inzoomen op 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig

Arie Pieters

Inzoomen op 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig

Arie Pieters

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters

Foto's privé-verzamelingen:
collectie/archief Arie A. Pieters
collectie K. Brand
collectie R. Barendregt
collectie A. v. Bruggen
collectie A. Hartman
collectie A. de Baat
collectie J. Berkman
collectie M. v. Dijk
collectie K. v. d. Berg †

Foto's websites:
Website Dordtsekaart.nl, website Wikipedia.org,
website Regionaalarchiefdordrecht.nl, website Oudedaf.nl,
website HWWonen.nl, website House-of-cards.nl

Foto's facebookgroepen:
Hoeksche Waard in vroeger tijden, Historisch 's-Gravendeel

Foto omslag:
Sloop van woningen aan de rand van de wijk Bevershoek.

ISBN: 9789403608624
Uitgegeven via: Mijnbestseller.nl
Print: Printforce
Copyright: Arie A. Pieters, 2020 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig

3. Nawoord

4. Bronnen en woord van dank

5. Eerdere uitgaven

1. Inleiding

Na het eerste deel van 'Inzoomen op het verleden' kreeg ik al meerdere verzoekjes om ook eens een dergelijk fotoboekje te maken met 'ingezoomde' foto's van 's-Gravendeel. Maar ik was op dat moment al druk doende met het vervaardigen van deel II van 'Inzoomen op het verleden' en ook bezig met de voorbereidingen voor een zevende boek over 'mijn' kraaienfamilie. Soms komt een mens weleens tijd tekort. Maar we zijn alweer acht maanden verder, de proefdruk voor 'Inzoomen op het verleden, deel III' lag inmiddels op tafel en dus was het de hoogste tijd om ook te gaan werken aan 'Inzoomen op 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig'. Een keuze die bewust is gemaakt, enerzijds omdat ik in verschillende voorgaande historische fotoboekjes al veel oude foto's van het vooroorlogse 's-Gravendeel heb gebruikt en anderzijds omdat ik het toch ook wel belangrijk vond nu weer eens boek samen te stellen waar ook mensen van mijn generatie (degenen die nu tussen de 55-65 jaar oud) nog herinneringen aan hebben. Met foto's van voor 1940 zijn dat uiteraard alleen de mensen die nu ruim boven de tachtig zijn. En hoe waardevol en interessant al die hele oude opnamen ook zijn, soms is het ook leuk om eens wat 'dichter bij huis te blijven'. Daarnaast hebben uiteraard de mensen van boven de tachtig ook voldoende herinneringen aan de jaren vijftig en zestig. Het waren ook in 's-Gravendeel de jaren van wederopbouw en economische groei. En helaas moeten we het woord 'wederopbouw' dan dubbel noemen, want in 1953 voltrok zich natuurlijk de Watersnoodramp... Uiteraard staan we daar ook nog bij stil in dit boekje, maar niet alleen bij de ramp zelf, maar ook bij de 'geschenkwoningen', die wij van Zweden kregen. Verder zoomen we in op veel straten en gebouwen in dit boekje.

'Oh, dat is volgens mij allang gesloopt.' Dat was de reactie van iemand die net als ik vroeger op de Willem de Zwijger school had gezeten. Hij reageerde enkele jaren geleden op een paar oude foto's van de Jeugdherberg Het Putven te Chaam, die ik op facebook had geplaatst. Ik had daar ondermeer bij vermeld dat ik ooit nog eens daar wilde gaan kijken, maar daar kunnen we nu dus een streep door zetten.... Degene die reageerde had namelijk gelijk: Jeugdherberg Het Putven was in de loop van 2009 gesloopt. En dan overvalt je toch het onplezierige gevoel dat er alweer een jeugdherinnering verdwenen is. Na de lagere school en de kleuterschool is ook de jeugdherberg van de vroegere 'schoolweek' naar Chaam nu tot puin vermalen... En dan wordt 'ooit' eens langsgaan 'nooit meer.'

**Jeugdherberg Het Putven in het Brabantse Chaam, einde jaren vijftig gefotografeerd voor een ansichtkaart. Halverwege 2009 viel jammer genoeg het doek voor het gebouw.*

**We zijn hier binnen in de jeugdherberg. Even voorbij de entree en rechts zagen we dan de trappen, die naar de eerste verdieping gingen waar de slaapzalen waren.*

Wie in de late jaren vijftig, jaren zestig en ook nog jaren zeventig op 'de Willem' zat ging in de vijfde en zesde klas met het schoolreisje naar de jeugdherberg. Feitelijk was dat de 'schoolweek', want die schoolreisjes naar Chaam duurden een hele week. Het eerste wat je rook als je uit de bus stapte was de geur van bossen en dan specifiek naaldbossen. Een geur die je in de Hoeksche Waardse polders uiteraard niet tegenkwam. Mijn generatie, dus de 55-plussers moeten het ongeacht of je nu op de openbare of de Christelijke school zat inmiddels stellen zonder een tastbare herinnering aan de schooltijd: Zowel de Willem de Zwijger, als de Eben Haëzer school zijn niet meer en dat geldt ook voor de beide kleuterscholen.

En zo is er al zoveel verdwenen en veranderd, ook in ons dorp sinds de jaren vijftig en zestig. Er zijn jammer genoeg heel wat oude panden en huizen gesloopt. Andere zijn gelukkig wel bewaard gebleven, zoals het vroegere Dorpshuis Concordia, dat nu als partycentrum in gebruik is. In de jaren zestig en zeventig was het natuurlijk 'de bioscoop' van het dorp.

**'Winnetou', de enige echte!: Pierre Brice. En als u van mijn generatie bent is de kans groot dat u hem einde jaren zestig of begin zeventig zag op het witte doek in Concordia.*

**Filmposter voor één van de elf Winnetou films en in zeven daarvan zagen wij Lex Barker als Old Shatterhand.*

De jaren zestig waren de jaren van snelle economische vooruitgang en dat betekende dan ook dat er halverwege de jaren zestig in rap tempo veel televisies in de Nederlandse huiskamers verschenen. Dat gold ook voor 's-Gravendeel en zo maakten kinderen van mijn generatie aan het einde van de jaren zestig kennis met de populairste Nederlandse jeugdheld van de vorige eeuw: 'Floris', uiteraard gespeeld door Rutger Hauer. Hauer zou daarna uitgroeien tot de bekendste Nederlandse filmster in het buitenland en pas na zijn overlijden, 19 juli 2019, werd echt duidelijk hoeveel indruk hij als Floris in de gelijknamige TV-serie had gemaakt op veel kinderen van destijds.

**Rutger Hauer als 'Floris' in 1969. Rutger Hauer overleed in in 2019. 'Sindala', gespeeld door Jos Bergman overleed al eerder.*

Winnetou en Old Shatterhand zijn overleden en inmiddels dus ook Sindala en Floris... Dat zijn van die momenten waarop je uit moet kijken om je niet 'oud' te gaan voelen, maar ook dat je blij bent dat je zulke geweldige series en films mee mocht maken in je jeugd. Even binnenwandelen om herinneringen 'op te snuiven' in je oude school of kleuterschool kan niet meer en een kijkje nemen in Het Putven is anno 2020 ook al geen optie meer. Maar dan komt het oeroude cliché om de hoek kijken; 'Gelukkig hebben we de foto's nog!' En dat geldt ook voor de kiekjes van de eerste nieuwbouw na de Tweede Wereldoorlog, beelden van De Nest in de jaren zestig enz., enz. In dit boek gaan we veel van deze oude foto's eens wat beter bekijken door digitaal in te zoomen. En Floris & Sindala en Winnetou & Old Shatterhand? Die leven gelukkig voor eeuwig voort op DVD en op digitale filmkanalen.

Ik wens de lezer veel lees- en vooral kijkplezier!

Arie Pieters

2. 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig

Na de Tweede Wereldoorlog begon de wederopbouw en niet lang daarna brak ook een periode van woningnood aan en dus moest er volop gebouwd worden. De gebeurde in 's-Gravendeel vooral in de wijk De Nest.

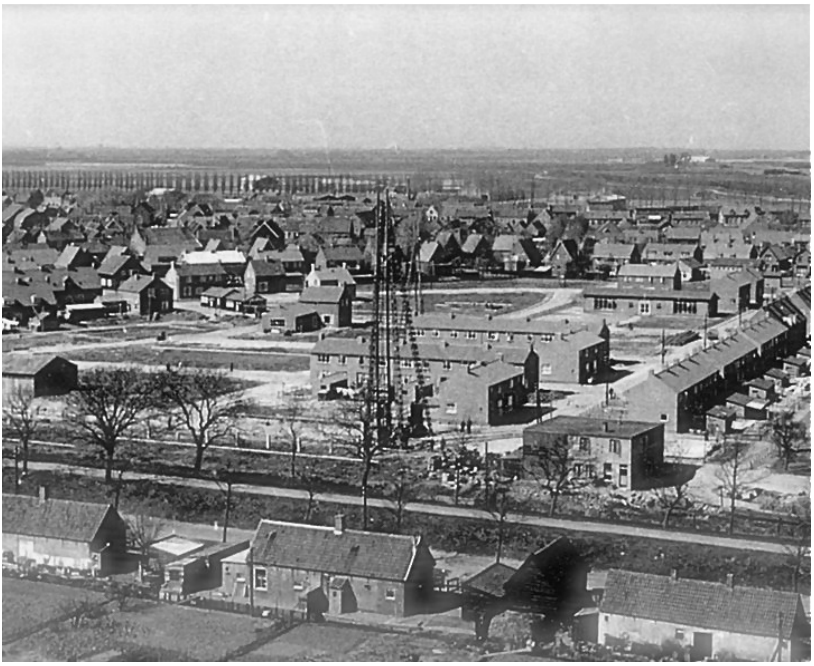

**We kijken in 1954 naar De Nest. Veel van de huurwoningen moesten nog gebouwd worden en dat gold dus ook voor de flats, die inmiddels nu alweer geschiedenis zijn geworden. Tussen 2008 en 2016 is deze wijk ingrijpend gerenoveerd en vervingen nieuwe appartementen de oude flats. Enkele van de naoorlogse woningen werden verkocht als kluswoning.*

**De flats/appartementen in de Oranjestraat. De meeste ramen stonden er al in toen deze foto werd gemaakt. De stellingen waren deels ook al geruimd en waarschijnlijk zouden de eerste woningen een maandje nadat deze opname werd gemaakt worden opgeleverd. Samen met veel andere naoorlogse huizen in De Nest werden ze tussen 2009 en 2012 gesloopt. De flats en veel andere woningen in de wijk waren broodnodig in tijden van toenemende woningnood en er was daarnaast ook nog alle schade, die de Watersnoodramp in 1953 aan woningen had aangericht. (Opname uit 1954.)*

**De Nassaustraat in De Nest. Hier zoomen we in op een centraal deel van een ansichtkaart gemaakt ergens in de eerste helft van de jaren zestig. De smalle straten maken duidelijk dat de opzet van de wijk enkele jaren na de oorlog op papier is gezet. Het autobezit zou pas in de jaren zestig flink toe gaan nemen. Wat we trouwens hier mooi kunnen zien is dat er tijdens het maken van deze foto al aardig wat TV antennes op de daken stonden.*

**Nogmaals De Nest. Hier zien we twee dames die rond 1960 vermoedelijk bezig zijn om de stoep schoon te vegen in de Marijkestraat. Een paar van de woningen in de Marijkestraat bleven ook staan na de 'herstructurering'. De andere huizen die als kluswoning werden verkocht staan in de Wilhelmina-straat. De huizen die wij rechts op de foto zien zijn allemaal gesloopt en vervangen door nieuwbouw.*

**Het 'klassieke' beeld van woningen in De Nest én 's-Gravendeel in de jaren vijftig en zestig. De elektriciteit ging nog door de lucht met behulp van houten palen en buxushagen sierden de tuinen. Tja, en die buxushagen hebben het in deze nog jonge eeuw nu zwaar te verduren door de buxusmot.*